

**საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საქართველოს საწარმოო
ძაღვებისა და ბუნებრივი რესურსების შემსწავლელი ცენტრის 2014 წლის
წლიური სამეცნიერო ანგარიში**

I. 1. სამეცნიერო ერთეული – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საქართველოს საწარმოო ძაღვებისა და ბუნებრივი რესურსების შემსწავლელი ცენტრი

I. 2. სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ცენტრის დირექტორი, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პოფესორი ზურაბ ლომსაძე

I. 3. სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

1.	ზურაბ	ლომსაძე	ცენტრის დირექტორი	ტექნ.მეც.დოქტ., პროფესორი
2.	ირაკლი	ჟორდანიას	მთავარი მეც.თანამშრომელი	აკადემიკოსი
3.	ლევო	ჩიქავა	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკად.წევრ-კორესპონდენტი.
4.	თენგიზ	ურუშაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი, განყ. გამგე	აკადემიკოსი
5.	გიორგი	მაღალაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი, განყ. გამგე	ტექნ.მეც.დოქტ., პროფესორი
6.	ოთარი	ფარესიშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი, განყ. გამგე	აკადემიური დოქტორი
7.	ნოდარ	ჭითანავა	უფროსი მეც.თანამშრომელი	ეკონ.მეცნ.დოქტ. პროფესორი
8.	მარინა	მეტრეველი	მოწვეული მეცნ.თან.-ლი	ეკონ.მეცნ.დოქტ. პროფესორი
9.	ქეთევან	ვეზირიშვილი-ნოზაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	ტექნ.მეცნ.დოქტორი, პროფესორი
10.	ნოდარ	მირიანაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	ტექნ.მეცნ.დოქტორი
11.	ჯემალი	მაჭავარიანი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
12.	ქეთევან	მახარაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
13.	ჯემალი	კაკულია	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
14.	ლაურა	კვარაცხელია	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
15.	თამაზ	პატარქალაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
16.	ასლანი	სულაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
17.	რუსუდან	ფირცხალავა	მეცნიერი თანამშრომელი	სრული უმაღლესი
18.	ვალენტინა	მირზაევი	მეცნიერი თანამშრომელი	სრული უმაღლესი
19.	ეკატერინე	ტყუნაძე	წამყვანი სპეციალისტი	სრული უმაღლესი
20.	ვახტანგ	გელაძე	მთავარი სპეციალისტი	აკადემიური დოქტორი
21.	ანტონ	დვალაძე	წამყვანი ინჟინერი	სრული უმაღლესი
22.	ლალი	ჩაგელიშვილი	მთავარი სპეციალისტი	სრული უმაღლესი
23.	არჩილი	ჯიქია	მთავარი სპეციალისტი	ტექნიკური

*** საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	<p>შესრულებული ეტაპი</p> <p>საქართველოს ბუნებრივი და ადამიანური რესურსების გამოყენების არსებული მდგომარეობისა და ეკოლოგიური ასპექტების კვლევა</p> <p>მეცნიერების დარგი: ნიადაგმცოდნეობა, პიდროლოგია, გეოგრაფია, გეოლოგია, სამთო, ენერგეტიკა, ეკოლოგია, დემოგრაფია</p> <p>სამეცნიერო მიმართულება: საბუნებისმეტყველო, დედამიწის შემსწავლელი და გარემო, აგრარული მეცნიერებები, ეკონომიკური მეცნიერებები</p>	<p>აკადემიკოსი ირ. ჟორდანიას</p>	<p>აკად. თ. ურუშაძე აკად. წევრ-კორ. ლ. ჩიქავა პროფ. გ. მაღალაშვილი</p> <p>საქ. სოფ. მეურნ. მეცნ. აკად. აკადემიკოსი, პროფ. ნ. ჭითანავა</p> <p>პროფესორი ზ. ლომსაძე</p> <p>პროფ. ქ. ვეზირიშვილი-ნოზაძე</p> <p>პროფ. მ. მეტრეველი ტექნ. მეცნ. დოქტ. ნ. მირიანაშვილი</p> <p>აკადემიური დოქტორები: ო. ფარესიშვილი ჯ. მაჭავარიანი ქ. მახარაძე თ. პატარქალაშვილი ვ. გელაძე ჯ. კაკულია ლ. კვარაცხელია ა. სულაძე</p> <p>მეცნ. თანამშრომლები: რ. ფირცხალავა ვ. მირზაევა</p> <p>წამყვანი ინჟინერი ა. დვალაძე</p>
<p>დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)</p>			
<p>თანამედროვე მეცნიერული მეთოდოლოგიის გამოყენებით ჩატარებულია საქართველოს ბუნებრივი რესურსების: მიწა, წყალი, ტყე, სასარგებლო წიაღისეული, ენერგეტიკული, მათ შორის არატრადიციული, ბუნებრივ-რეკრეაციული, ტურისტული და ადამიანური რესურსების და მათი გამოყენების არსებული მდგომარეობის</p>			

მეცნიერული კვლევა. კვლევის შედეგად შეფასებულია მათი პოტენციალი და გამოყენების შესაძლებლობები; მოცემულია საქართველოს ბუნებრივი რესურსების გამოყენების სფეროთა კლასიფიკაცია და არსებული მდგომარეობის დახასიათება ცალკეულ სახეობათა მიხედვით დროსა და სივრცეში მათი დინამიკური ცვლილებების გათვალისწინებით.

მოცემულია ქვეყანაში უაღრესად მწვავე დემოგრაფიული ვითარების წარმომქმნელი ენდოგენური და ეგზოგენური ფაქტორების განსაზღვრა და მათი მოქმედების ნეგატიური შედეგების თავიდან აცილების გზები.

შესრულებულია ბუნებათსარგებლობის ანალიზი.

შემოთავაზებულია პრევენციული ღონისძიებები ბუნებათსარგებლობის პროცესში ეკოლოგიური მდგომარეობის შენარჩუნება-გაუმჯობესების მიზნით.

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	სასოფლო-სამეურნეო საგარეულების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლებისა და ადგილობრივი წარმოების სურსათით მოსახლეობის დაკმაყოფილების აქტუალური პრობლემები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	აკად. წევრ-კორ.-ი ჩიქავა ლეო	ჭითანავა ნ., მაჭავარიანი ჯ., ფირცხალავა რ., ჯიქია ა.

დასრულებული პროექტის შედეგები (ანოტაცია)

ფაქტობრივი მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე, დადგენილია საქართველოში სასურსათო პროდუქტების (ხორცი და ხორცპროდუქტები, რძე და რძის ნაწარმი, კვერცხი, კარტოფილი, ბოსტნეული, ხილი, მცენარეული ზეთი, შაქარი, თევზი და თევზპროდუქტები და სხვ.) წარმოების გადიდების გამოუყენებელი რეზერვები და მათი პრაქტიკული რეალიზაციის გზები, რომელიც შესაძლებელს გახდის ამ პროდუქტებზე მოთხოვნის ადგილობრივი ნაწარმით დაკმაყოფილების ხვედრითი წონის ამაღლებისა და, შესაბამისად, იმპორტული ნაწარმით დაკმაყოფილების ხვედრითი წონის შემცირებას. ეს იქნება ქვეყნის მასშტაბით საზოგადოებრივი წარმოების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლებისკენ გადადგმული დიდმნიშვნელოვანი ნაბიჯი.

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ურუშაძე თ., ქვრივიშვილი თ.	საქართველოს ნიადაგების სარკვევი	თბილისი, გამომცემლობა “მწიგნობარი”, 2014 წელი	135 გვერდი
2	ურუშაძე თ., ბლუმი ვ.	(საქართველოს ნიადაგები)	თბილისი, გამომცემლობა “მწიგნობარი”, 2014 წელი	135 გვერდი

ანოტაციები

1. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ძირითადი ნიადაგების დიაგნოსტიკური მაჩვენებლები, რითაც შეიძლება მათი იდენტიფიცირება სავსე პირობებში.
2. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ძირითადი ნიადაგები, მათი გავრცელება, თვისებები, გამოყენებისა და დაცვის საკითხები.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანოტაციები

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანოტაციები

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ურუშაძე თ., ბლუმი ვ.	Soils of Georgia	აშშ, ნიუ-იორკი, გამომცემლობა “Nova Publishers“, 2014 წელი	242 გვერდი
2	ურუშაძე თ., ნათიშვილი თ.	(ფერდობის ჩამონადენის ტალღური მოძრაობა და ნიადაგ გრუნტების ეროზიის ინტენსიობა)	მოსკოვი, გამომცემლობა „ “, 2014 წელი	168 გვერდი

ანოტაციები

1. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ძირითადი ნიადაგები, მათი გავრცელება, თვისებები, გამოყენებისა და დაცვის საკითხები.
2. ნაშრომში იხილება ფერდობებზე განვითარებული ეროზიის თავისებურებანი და მათი თავიდან აცილების გზები.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მეტრეველი მ., ბირუაკოვი მ.	„ტურიზმის ინდუსტრია: გადაზიდვები“, ბირუაკოვი მ., თარგმანი და ადაპტირება ქართულ ენაზე მ. მეტრეველი	ფავორიტი პრინტი	524
2	მეტრეველი მ., ბირუაკოვი მ.	ტურიზმის ეკონომიკური უსაფრთხოება“, ბირუაკოვი მ., თარგმანი და ადაპტირება ქართულ ენაზე მ. მეტრეველი	ფავორიტი პრინტი	360
3				

ანოტაციები

1. წიგნში წარმოდგენილია ტურისტული პროდუქტის ძირითადი თეორიები, განსაზღვრულია გადაზიდვების ადგილი ტურისტული პროდუქტის დონის შემადგენლობაში, აღწერილია ტურისტების გადაყვანის ყველა სახეობა, სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება ტურიზმში, მათ შორის როგორც ტურისტების განთავსების საშუალებები, ატრაქციები, გამოყენებულია სათანადო ტერმინოლოგია და ძირითადი ნორმატიული დოკუმენტები, რომლებიც უკავშირდება ტრანსპორტით გადაყვანის დროს ტურისტების რისკებისაგან დაზღვევას. წიგნი მომზადებულია მ.ბ. ბირჟაკოვის მიერ 1993-2000 წლებში, სანქტ-პეტერბურგის ტურიზმის წამყვან უნივერსიტეტში, წაკითხული საავტორო ლექციების მასალებზე. წიგნი რეკომენდირებულია ტურიზმის საშუალო და უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისთვის.
გამოცემა მომზადებულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ხელშეწყობით.

2. წიგნში მოცემულია „ეკონომიკური უსაფრთხოების“ ცნების თეორიული დასაბუთება ტურისტული დარგის პრობლემებთან მიმართებაში, განხილულია უსაფრთხოების სახეები და შემადგენლები, მათ შორის ფინანსური, ეკოლოგიური, ინფორმაციული და სხვა. შესწავლილია რისკის ფაქტორების გამოვლინებების ვარიანტები მათ ზღვრულ მნიშვნელობებში სახელმწიფოს, ტურისტული ბიზნესის წარმომადგენლების, საზოგადოებისა და პიროვნების ურთიერთობების სხვადასხვა ასპექტში. სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური, იდეოლოგიური, დემოგრაფიული და სხვა ფაქტორების ასპექტში, რომლებიც გავლენას ახდენენ ტურისტული პროდუქტის, ტურისტული ნაკადების ფორმირებაზე, ნაჩვენებია ტურიზმის სახეობების მდგრადი განვითარების პროცესი და მათი გავლენა დესტინაციის ეკონომიკასა და უსაფრთხოებაზე. განხილულია ტურიზმის მდგრად განვითარებაზე მულტიკულტურულ საზოგადოებაში სამოქალაქო მდელვარებების, სამხედრო კონფლიქტების, სტიქიური უბედურებების, ტერორიზმის სახეობების, ტექნოგენური კატასტროფებისა და ავარიების გავლენა. შესწავლილია ტურისტული პროცესის მონაწილეთა სამოქალაქო პასუხისმგებლობა, მათ შორის ფორს-მაჟორული გარემოებების დროს. განხილულია ტუროპერატორებისა და ტურაგენტების სამოქალაქო პასუხისმგებლობის საკითხები, ატრაქციული ობიექტების ექსპლუატაციის სამართლებრივი რეჟიმი და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის საკითხები. მონოგრაფია რეკომენდირებულია ტურისტული დარგის პრაქტიკოსებისთვის, ტურიზმის სახელმწიფო რეგულირების სფეროს სპეციალისტებისთვის, ტურიზმის სპეციალისტების სტუდენტებისა და პედაგოგებისათვის.
გამოცემა მომზადებულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ხელშეწყობით.

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

ა) საქართველოში

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ჭითანავა ნ.	აგრარული სექტორის ახალი გამოწვევების წინაშე, ჟურნალი "ბიზნესი და კანონმდებლობა"	№2, მარტი, 2014 წელი	ქ. თბილისი	17 გვ.
2	ურუშაძე თ., მაჭავარიანი ჯ., ურუშაძე თ.	საქართველოს შავი ნიადაგების გენეტიკური თავისებურებანი, Annals of Agrarian Science. აგრარული მეცნიერების მაცნე.	ტომი 12, №2, 2014 წელი	ქ. თბილისი	6 გვ.
3	მაჭავარიანი ჯ., ურუშაძე თ., ჭითანავა ნ., ფირცხალავა რ.	საქართველოს ნიადაგების რესურსული პოტენციალი – მათი გამოყენების და დაცვის პრობლემები, ჟურნალი "ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№2, 2014 წელი	ქ. თბილისი	გვ. 168-170
4	ურუშაძე თ., ქვრივიშვილი თ.	აღმოსავლეთ საქართველოს ნიადაგები და მათი გეოეკოლოგიური თავისებურებანი, ივ ჯავახიშვილის თსუ მ. ნოდის გეოფიზიკის ინსტიტუტის 80 წლისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო-კონფერენციის შრომები		ქ. თბილისი	გვ. 70-75
5	პატარქალაში ლი თ.	Urban and Peri-urban Forests of Tbilisi. Annals of Agrarian Science. აგრარული მეცნიერების მაცნე.	Vol.12. №4, 2014.	ქ. თბილისი	7 გვ.
6	პატარქალაში ლი თ.	ტყეების შენარჩუნებისა და განვითარების ზოგიერთი ეკოლოგიური ასპექტები, ჟურნალი "ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№4, 2014 წელი	ქ. თბილისი	6 გვ.
7	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მოსახლეობის აღწარმოების საერთო ტენდენციები და რეგიონული თავისებურებანი. დემოლოგიისა და სოციოლოგიის პრობლემები. ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის დემოლოგიისა და სოციოლოგიის ინსტიტუტის შრომების კრებული		ქ. თბილისი	17
8	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მოსახლეობის კვების რაციონი და მოკვდაობა. ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების აქტუალური პრობლემები		ქ. თბილისი	5
9	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მოსახლეობის		ქ. თბილისი	10

		არარაციონალური კვების კორელაციური კავშირი მოკვდაობასთან, საქართველოს მოსახლეობის კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფა და სასურსათო უზრუნველყოფის პრობლემები			
10	მირზაევა ვ.	ქართული საინჟინრო ტრადიცია და თანამედროვეობა, ჟურნ. "Business and Engineering"	სტუ, "Business and Engineering" №4, 2014	ქ. თბილისი გადაცემულია გამოსაცემად	5
11	ვეზირიშვილი ქ., ვეზირიშვილი ო., არაბიძე გ.	"სითბო-სიცივით მომარაგების ენერგოდამზოგი კომპლექსური სისტემების გამოყენების თანამედროვე მდგომარეობა და პერსპექტივები საქართველოში".	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის შრომები №1(491), 2014, გვ.46-50.	ქ. თბილისი	
12	ვეზირიშვილი ქ., მირიანაშვილი ნ., ვეზირიშვილი ო.	"თბური ტუმბოების დანადგარების პროექტირების და პრაქტიკული გამოყენების 60-წლიანი გამოცდილება საქართველოში".	საიუბილეო სესიის "ენერგეტიკა და მართვის პროცესები"-ს მოხსენებათა კრებული მიძღვნილი აკადემიკოსებს ვ.გომელაურისა და არჩილ ელიაშვილის დაბადების 100 და 110 წლისათვის.	ქ. თბილისი	
13	ვეზირიშვილი ქ., მორჩილაძე ა., ნოზაძე თ.	"თბოენერგეტიკული დანადგარების ეკოლოგიური ზეგავლენის ეკონომიკური შეფასების მეთოდოლოგია".	ჟ. "ენერჯია" №1, 2014წ.	ქ. თბილისი	გვ.4-9.
14	მეტრეველი მ.	„საკრუიზო და საზღვაო გადაყვანების საკანონმდებლო ბაზა“, ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის I რეგიონალური სიმპოზიუმი „საკრუიზოტურიზმი – მსოფლიო გამოცდილება და მისიგანვითარების პერსპექტივები შავიზღვის რეგიონში“, - სამეცნიერო შრომების კრებული			
15	მეტრეველი მ.	„ტურიზმის განვითარების			

		<p>სტრატეგიული მიმართულებები (ტურიზმის შესახებ ჰააგის დეკლარაციის დასკვნებსა და რეკომენდაციებზე დაყრდნობით)“, The 9th Silk Road International Conference on Business, Economics, International Relations and Education, სამეცნიერო შრომების კრებული</p>			
16	მეტრეველი მ., გოგორივილი ი.	<p>„Prospects to improve the tourist market operation in Georgia“, ამსტერდამის გამოყენებით მეცნიერებათა უნივერსიტეტის, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტისა და კავკასიის უნივერსიტეტის ერთობლივი საერთაშორისო კონფერენციის – Georgian Tourism Summit, სამეცნიერო შრომების კრებული</p>			
17	მეტრეველი მ., გოგორივილი ი.	<p>საქართველოს ტურისტული ბაზრის განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის საინჟინრო-ეკონომიკის დეპარტამენტის ეკონომიკური განვითარების და მისი სამართლებრივი უზრუნველყოფის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენციის – IEC 2014, „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს და ხვალ“ სამეცნიერო შრომების კრებული</p>			
18	ახვლედიანი ნ., მეტრეველი მ.	<p>საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი და პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე, ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახ. უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „გლობალიზაცია და</p>			

		სტატისტიკა“ სამეცნიერო შრომების კრებული			
19	ხასია ი., მეტრეველი მ.	მსოფლიო ტურისტული მეცნიერების გენეზისი, ქუთაისი უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია: “ეკონომიკა, ტურიზმი და საინფორმაციო ტექნოლოგიები ქვეყნების განვითარებაში: გამოწვევები და პერსპექტივები“, სამეცნიერო შრომების კრებული			

ანოტაციები

1. სტატიაში განხილულია თანამედროვე პირობებში საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარებაში შექმნილი პრობლემები. შემოთავაზებულია რეკომენდაციები სოფლის მეურნეობის კომპლექსური განვითარების დაჩქარების ღონისძიებათა შესახებ.
2. შავი ნიადაგები (ე.წ. ბარის შავმწებები) გავრცელებულია მთათა შორის ბარის ზონაში – გარე და შიგა კახეთის, ქვემო და ნაწილობრივ შიდა ქართლის რაიონებში. მათი საერთო ფართობი შეადგენს 3,9%-ს (266800 ჰა). ისინი ხასიათდებიან ნათლად გამოსახული დიფერენციაციით, მძლავრი ჰუმუსოვანი ჰორიზონტით, გადიდებული სიმკვრივეთ, თიხა მექანიკური შედგენილობით. ნიადაგის პროფილი შემდეგი აგებულებისაა: - (ცა) – ჩ (ცა) – ჩ (ცა). მათი ძირითადი დიაგნოსტიკური მაჩვენებელია პროფილის ზედა ნაწილის ფორიან-შავი შეფერილობა (ჩვეულებრივი ბზინვარე წახნაგოვანი), შუა ნაწილის გათიხება, გაკარბონატება, სილიტიზაცია და სლიტიზაცია.
3. საქართველოში არასასოფლო-სამეურნეო მიზნით მიწის გამოყენებამ სახიფათო ხასიათი მიიღო. ამასთან დაკავშირებით, დღეისათვის მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს სოფლის მეურნეობაში დაკავებული მიწის ფართობების შენარჩუნება, ტერიტორიების გაფართოება და ნაყოფიერების ამაღლება.
4. სტატიაში განხილულია აღმოსავლეთ საქართველოს ნიადაგები და მათი გეოეკოლოგიური თავისებურებანი – მათი გათვალისწინება აუცილებელია ნიადაგების სასოფლო-სამეურნეო ათვისების შემთხვევაში.
5. სტატიაში გაანალიზებულია თბილისის ურბანული და პერი-ურბანული ტყეების თანამედროვე მდგომარეობა და განვითარების პერსპექტივები. აღნიშნულია, რომ წარსულში მწვანე ობიექტების დაგეგმარებაში დაშვებული შეცდომების გამო ქალაქის თანამედროვე ეკოლოგიური მდგომარეობა მეტად მძიმეა და ქალაქის ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს რადიკალური ღონისძიებების გატარებას.
6. სტატიაში განხილულია ტყეების შენარჩუნებისა და შემდგომი განვითარებისათვის ხელისშემწყობი პრობლემები როგორც ჩვენს ქვეყანასი, ისე მსოფლიოში. კერძოდ, გადაჭარბებული რაოდენობის ჭრები, გაუტყვევება, ინვაზიური სახეობები და სხვა. მოცემულია რეკომენდაციები თუ როგორ შეიძლება თავიდან ავიცილოთ ეს

უარყოფითი მოვლენები.

7. ნაშრომში, ფაქტობრივი მონაცემების მეცნიერული გაანალიზების საფუძველზე, დახასიათებულია საქართველოს მოსახლეობის აღწარმოების საერთო ტენდენციები და რეგიონული თავისებურებანი.
8. ნაშრომში ახსნილია მოკვდაობაზე გავლენა ისეთი ფაქტორებისა, როგორცაა მოსახლეობის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება მეცნიერულად დასაბუთებული ფიზიოლოგიური ნორმების შესაბამისად და სასურსათო პროდუქტების ხარისხი.
9. ნაშრომში, საქართველოს ფაქტობრივი მონაცემების მეცნიერული გაანალიზების კვალობაზე, ახსნილია ის, თუ რა გავლენას ახდენს არარაციონალური კვება მოკვდაობაზე, განსაკუთრებით ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობაზე და, საბოლოო ჯამში, მოსახლეობის აღწარმოებაზე.
10. სტატიაში გაანალიზებულია ქართული საინჟინრო ტრადიციის მნიშვნელოვანი ელემენტები და მათი შენარჩუნების პერსპექტივა თანამედროვე პირობებში. შემამოთხობელია დღეისათვის უფროსი თაობის საინჟინრო კადრების გამოუყენებლობა საზოგადოების მიერ – როგორც მათი პოტენციალის გამოუყენებლობა კონკრეტულ სფეროებში, ასევე დროით გამოცდილი მიდგომა საინჟინრო მოღვაწეობისადმი, აგრეთვე სამოქალაქო პოზიცია და ეთიკური სტანდარტები. ხაზგასმულია საქართველოს საინჟინრო ტრადიციის უწყვეტობისათვის პირობების შექმნა. განხილულია საინჟინრო ცოდნის გადაცემის სხვადასხვა ასპექტები ახალგაზრდა სპეციალისტებისათვის.
11. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ეროვნული მეურნეობის სხვადასხვა დარგში სითბო-სიცივით მომარაგების ენერგოდამზოვი სისტემების გამოყენების პერსპექტივების მეცნიერული დასაბუთება, მათი პრინციპული და ტექნოლოგიური გადაწყვეტის დამუშავების სქემები.
12. სტატიაში განხილულია 60 წლის განმავლობაში საქართველოში ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების შედეგები და წარმოდგენილია სქემები თბური ტუმბოების გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს ენერგიუსაფრთხოების განმტკიცებას, გარემოს ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესებასა და ენერგორესურსების დაზოგვას.
13. სტატიაში შემოთავაზებულია ახალი მეთოდიკა თბოენერგეტიკული დანადგარების გარემოზე ეკოლოგიური ზარალის შესაფასებლად. შედგენილია ამ მეთოდიკის ალგორითმი და ბლოკ-სქემა. წარმოდგენილია ნომოგრამა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს განვსაზღვროთ კუთრი ეკოლოგიური ზარალი კონკრეტული ობიექტისთვის.
14. საკრუიზო საქმერე გულირდება სპეციალური რეგიონული და საერთაშორისო შეთანხმებებითა და კონვენციებით. ნაოსნობის მთავარი დოკუმენტია საზღვაო უფლებათა კონვენცია, რომელიც მიღებულია გაეროს მიერ 1982 წ. 10 დეკემბერს მონტე-ბეიში (იამაიკა). კონვენცია ადგენს მთელი საზღვაო სივრცის (ზღვის თავზე, ზღვის ზედაპირზე, წყალქვეშ და ზღვის ფსკერზე) ყოვლისმომცველ რეჟიმს. 1982 წელს გაეროს კონფერენციაზე მიღებულ იქნა საზღვაო სამართლის ძირითადი დოკუმენტი - კონვენცია „საზღვაო სამართალი“, რომელსაც საქართველო შეუერთდა 1996 წლის 21 აპრილს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1995 წლის 9 სექტემბრის 562 დადგენილებით. 1929 წ. მიიღეს კონვენცია ზღვაზე ადამიანების სიცოცხლის დაცვის შესახებ (შ შ), უკანასკნელი კონვენცია მიღებულია 1974 წელს. კონვენციებისა და სხვა საერთაშორისო შეთანხმებების თანახმად გათვალისწინებულია მოთხოვნები ხომალდის კონსტრუქციის, ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის, სამაშველო საშუალებების, კავშირის საშუალებების მიმართ.

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, საზღვაო დარგის ტექნიკურ რეგულირებასახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო, რომლის საქმიანობა ეყრდნობა საქართველოს საზღვაო კოდექსს.

15. ტურიზმზე გაწეულ ხარჯებს მოაქვს პირდაპირი შემოსავალი, რადგან ის მოიცავს ეკონომიკის მრავალ სექტორს - ქმნის პირდაპირ და არაპირდაპირ დაკავშირებულ დარგებში სამუშაო ადგილებს, უზრუნველყოფს უცხოური ვალუტის შემოდინებას, სახელმწიფო შემოსავლებს, ხელს უწყობს მცირე ბიზნესის განვითარებას იმ რეგიონებში, რომლებსაც სხვა საგაჭრო ან სამრეწველო ბაზარი არა ქვს და ა.შ.

საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტატეგიულ მიზნებსა და გრძელვადიან პერსპექტივებს წარმოადგენს: საქართველოს ეკონომიკის ზრდა ტურიზმის განვითარებით და ქართული ტურისტული პროდუქტისათვის გლობალურ ბაზარზე კონკურენციული უპირატესობის შექმნა. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, დარგის განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებებია: შიდა ტურიზმის განვითარება; შემომყვანი ტურიზმის ხელშეწყობა და სტიმულირება; ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება; კადრების მომზადება და გადამზადება; საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა და ევროკავშირის კანონმდებლობასთან მისი ჰარმონიზაცია; საქართველოს, როგორც ტურისტული ქვეყნის, იმიჯის შექმნა და პოპულარიზაცია როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე ქვეყნის გარეთ.

16. ტურიზმის ეკონომიკური პოლიტიკა საჭიროებს სისტემური მიდგომის საფუძველზე შემუშავებასა და მდგრადი განვითარების კონცეფციაზე დაფუძნებას. ყოველივე ეს გულისხმობს არსებული პოტენციალის გამოყენების ეფექტიანობის ზრდას - დარგის ინტენსიურ განვითარებას. რასაკვირველია აღნიშნულმა პროცესებმა შესაძლებელია სერიოზული ზიანი მიაყენოს გარემოს, რაც ტურიზმის განვითარების პოლიტიკის მიზნების ბუნების დაცვის პოლიტიკის მიზნებთან კონფლიქტს განაპირობებს. აღნიშნულ მიზანთა კონფლიქტი საბოლოოდ ორივე პოლიტიკის განხორციელებას შეაფერხებს. პროცესები ამ მიმართულებით რომ არ წარიმართოს აუცილებელია ტურისტული ბაზრის მიკრო და მაკროეკონომიკური ასპექტების სიღრმისეული შესწავლა და მიღებული ცოდნის საფუძველზე ეკონომიკურ-პოლიტიკური გადაწყვეტილებების მიღება.

საქართველოს ტურისტული ბაზრის დახასიათებასთან დაკავშირებით უნდა აღვნიშნოთ, რომ ემპირიული მასალა, რომელიც მეცნიერებსა და ეკონომიკური პოლიტიკის გამტარებლებს სჭირდებათ ერთობ მწირი და სრულიად არადაამაკმაყოფილებელია. მიუხედავად სტრუქტურებისა, რომლებსაც ევალებათ ამ მასალის მოგროვება და დამუშავება, დღეს არსებული ტურიზმის როგორც ეკონომიკის მნიშვნელოვანი დარგის სტატისტიკა კრიტიკას ვერ უძლებს. შეუძლებელია მოიპოვო მასალა ტურისტული კომპანიების მიერ ტურპროდუქტის ნაირსახეობის, რაოდენობის, ხარისხის, სამუშაო ადგილების, ზრდის ტენდენციების, ინვესტიციების ეფექტიანობის, ფასების, პროდუქტის ღირებულებისა და სხვა მაჩვენებლების შესახებ, რომელთა საფუძველზე უნდა შემუშავდეს, როგორც მიკროეკონომიკური, ასევე მაკროეკონომიკური პოლიტიკა. ჩვენ კვლევის მიზნად დავისახეთ არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე (გულისხმობთ საკვლევი ობიექტის შესახებ არსებული ინფორმაციის სიმცირესა და მის სანდოობის დონეს) დავახასიათოთ საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულ იქნა: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები. კვლევის პროცესში გამოვიყენეთ საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტისა და ცალკეული ტურკომპანიების მიერ მოწოდებული მასალები.

საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე 2013 წლის მონაცემებით ფუნქციონირებს: 42 მსხვილი, 22 საშუალო და 313 მცირე ტურისტული საწარმო. საბაზისო პერიოდად მივიღეთ 2006 წელი, მონაცემები კი შესაძლებლობის ფარგლებში, წარმოვადგინეთ ცხრილების სახით.

ნაშრომში მოცემულია ორი ცხრილი, რომელთა მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია, რომ საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე შეიმჩნევა შემდეგი ტენდენციები:

- თუ არ ჩავთვლით 2009 და 2012 წლებს საქართველოს ტურისტული ბაზარი განუხრელად ფართოვდება;
- 2013 წელს მოქმედი ტურისტული სააგენტოებისა და სამოგზაურო ბიუროების რაოდენობა ყველაზე წარმატებულ 2011 წელთან შედარებით შემცირდა 9%-ით (მსხვილ საწარმოთა რაოდენობა იგივე დარჩა საშუალო საწარმოები შემცირდა 9 საწარმოთი, ხოლო მცირე ბიზნესი შემცირდა 27 ერთეულით). ამავე დროს მიუხედავად საწარმოთა რაოდენობის აბსოლუტური შემცირებისა დეკლარირებული მონაცემებით ბრუნვის საერთო მოცულობა გაიზარდა 13%-ით და ცვლილებამ 36.4 მილიონი ლარი შეადგინა (გამოანგარიშებულია მოცემული 1 და 2 ცხრილების მონაცემთა საფუძველზე);
- საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე მონაწილე საწარმოთა შორის ბრუნვის ზრდის მაღალი ტემპი აღინიშნება საშუალო და მცირე საწარმოებში (2013 წელს 2006 წელთან შედარებით ბრუნვა გაიზარდა მსხვილ საწარმოებში 130%-ით, საშუალო საწარმოებში 248%-ით, ხოლო მცირე საწარმოებში 1575%-ით);
- მცირე საწარმოთა სწრაფი და უპირატესი ზრდა 2008 წლის საომარ მოქმედებათა შემდგომ განხორციელდა და უკავშირდება: საქართველოს ტურიზმის ბაზართან დაკავშირებულ ცვლილებებსა და მსხვილ და საშუალო საწარმოებთან შედარებით, რისკების დაბალ დონეს.

17. ტურიზმის ეკონომიკური პოლიტიკა საჭიროებს სისტემური მიდგომის საფუძველზე შემუშავებასა და მდგრადი განვითარების კონცეფციასზე დაფუძნებას.

კვლევის მიზნია არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე დავახასიათოთ საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულ იქნა: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები.

ნაშრომში მოცემულია ორი ცხრილი, რომელთა მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია, რომ საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე შეიმჩნევა შემდეგი ტენდენციები:

თუ არ ჩავთვლით 2009 და 2012 წლებს საქართველოს ტურისტული ბაზარი განუხრელად ფართოვდება;

2013 წელს მოქმედი ტურისტული სააგენტოებისა და სამოგზაურო ბიუროების რაოდენობა ყველაზე წარმატებულ 2011 წელთან შედარებით შემცირდა 9%-ით. ამავე დროს მიუხედავად საწარმოთა რაოდენობის აბსოლუტური შემცირებისა დეკლარირებული მონაცემებით ბრუნვის საერთო მოცულობა გაიზარდა 13%-ით და ცვლილებამ 36.4 მილიონი ლარი შეადგინა;

საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე მონაწილე საწარმოთა შორის ბრუნვის ზრდის მაღალი ტემპი აღინიშნება საშუალო და მცირე საწარმოებში;

მცირე საწარმოთა სწრაფი და უპირატესი ზრდა 2008 წლის საომარ მოქმედებათა შემდგომ განხორციელდა და უკავშირდება: საქართველოს ტურიზმის ბაზართან დაკავშირებულ ცვლილებებსა და მსხვილ და საშუალო საწარმოებთან შედარებით, რისკების დაბალ დონეს.

18. საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი და პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე

19. მსოფლიო ტურისტული მეცნიერების გენეზისი.

ბ) უცხოეთში

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ურუშაძე თ., ქერივიშვილი თ., ბლუბი ვ., სანაძე ვ.	An Experience in Using the World Reference Base for Soil Resources for the Soils of Western Georgia (ნიადაგური რესურსების მსოფლიო რეფერატული ბაზის გამოყენების გამოცდილება დასავლეთ საქართველოს ნიადაგების მიმართ), Eurasian Soil Science	vol. 47, N 8	ვეროპა	გვ. 752-760
2	ურუშაძე თ., ქერივიშვილი თ. და სხვა	(ნიადაგური რესურსების მსოფლიო რეფერატული ბაზის გამოყენების გამოცდილება დასავლეთ საქართველოს ნიადაგების მიმართ), –	8	ქ. მოსკოვი	გვ. 1-10
3	ურუშაძე თ., დამბაშიძე გ. და სხვ.	(დასავლეთ საქართველოს ზოგიერთი ნიადაგის დაბინძურება მძიმე ლითონებით),	8	ქ. მოსკოვი	გვ. 68- 75
4	ჩიქავა ლ.	დემოლოგიური კანონები:“ არსი, თავისებურებანი, კლასიფიკაცია (რუს. ენაზე), ჟურნ. “ ”	№2-3	ქ. მოსკოვი	9
5	მირზაევა ვ.,	კავკასია – დასავლური		ქ. ბაქო	10

დასავლეთ საქართველოს აღმოსავლეთ ნაწილში.

4. დასაბუთებულია მიზანშეწონილობა იმისა, რომ მოსახლეობის აღწარმოების შესახებ მეცნიერებას ეწოდოს დემოლოგია, ნაცვლად დემოგრაფიისა. ავტორი მკითხველს სთავაზობს დემოლოგიური კანონის ორიგინალურ განმარტებას და დემოლოგიური კანონების დაყოფას კერძო, სპეციფიკურ და ზოგად კანონებად, რომელთაგან ერთ-ერთია ძირითადი დემოლოგიური კანონი.
5. კავკასიის მცხოვრებთ, რომლებიც საუკუნეთა განმავლობაში ცხოვრობენ დასავლეთსა და აღმოსავლეთის ცივილიზაციების ძალოვანი ხაზების გადაკვეთაზე, სხვადასხვა ცივილიზაციების შეხების ნაირგვარი კულტურული ტრადიციების ურთიერთქმედების ზონაში, გამოარჩევს თავისებური მსოფლშეგრძნობა, რომელშიც ჰარმონიულად არის ჩაქსოვილი სხვადასხვა ღირებულებები და მიდგომები, როგორც დასავლური, ისე აღმოსავლური მენტალობის ელემენტები. საპირისპირო საწყისების ასეთი ორგანული ერთიანობა მეტად ფასეულია სასიცოცხლო საქმიანობის საფუძვლების შენარჩუნების მხრივ და ავტორების აზრით, შექმლო არსებითი სარგებლობა მოეტანა გლობალიზაციის ეპოქის საჭირობო პრობლემების გადაწყვეტისას.
6. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ არაბეთის ფილაქნის გადაადგილებისას მისი ჩრდილო კონცხის ზეწოლა ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში იწვევდა “ქართული” ნავთობის გადადინებას. ერთის მხრივ აღმოსავლეთისაკენ, თანამედროვე აზერბაიჯანის მხარეს, ხოლო მეორეს მხრივ დასავლეთისკენ, შავი ზღვის აღმოსავლეთ ზღვისპირისკენ. ნავარაუდევია, რომ მსოფლიოს ნახშირწყალბადების ზოგიერთი უნიკალური და მსხვილი საბადოს ფორმირება შესაძლებელია განპირობებული იყოს მსგავსი გეოდინამიკური პროცესებით. ავტორის აზრით, მეტალოგენიაშიც, კერძოდ მადანგანაწილების პროცესების გაშიფრისას ასევე, საჭიროა, გათვალისწინებული იყოს ღრმა და ზეღრმა ჰორიზონტების ბურღვა, რადგან, როგორც მსოფლიო მაგალითები გვიჩვენებს, ბოლო დროს სწორედ ღრმა ჰორიზონტების ნავთობდაგროვებები გახდა მსოფლიო ნავთობმოპოვების უმნიშვნელოვანესი რეზერვი.
- 7.
- 8.

* სამეცნიერო კონფერენციების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	კონფერენციის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ჭითანავა ნ.	საქართველოს მოსახლეობის კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფა და სასურსათო უსაფრთხოების პრობლემები.	2014 წლის 16 ივლისი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გაერთიანებული ღია კრება.

2	ჭითანავა ნ.	საქართველოს ეკონომიკა მსოფლიო ინტეგრაციულ პროცესებში	2014 წლის 17 ოქტომბერი, ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია.
3	ურუშაძე თ.	ნიადაგების კლასიფიკაციის აქტუალური პრობლემები	2014 წელი 12-14 აპრილი, თბილისი – ქუთაისი, საერთაშორისო საველე სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია
4	ურუშაძე თ.	ნიადაგების შესწავლის მიმოხილვა	2014 წლის 27 ივნისი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი; მიხ. საბაშვილის სახ. ნიადაგმცოდნეობის, აგროქიმიის და მელიორაციის ინსტიტუტი – II რესპუბლიკური კონფერენცია ნიადაგმცოდნეობაში – ორგანიზატორი.
5	ურუშაძე თ.	გეოფიზიკის აქტუალური პრობლემები	2014 წლის 5-6 ივნისი, თსუ-ს გეოფიზიკის ინსტიტუტი, საერთაშორისო კონფერენცია
6	მაჭავარიანი ჯ., ფირცხალავა რ.	საქართველოს მიწის რესურსები: მდგომარეობა და ტენდენციები	2014 წლის 27 ივნისი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი; მიხ. საბაშვილის სახ. ნიადაგმცოდნეობის, აგროქიმიის და მელიორაციის ინსტიტუტი
7	მაღალაშვილი გ.	შემცველი ქანებით თბოუნარიანი ნივთიერების ადსორბციით სმექტიტური ფორმაციის ნახშირების “გადარიბება” საქართველოს და ზოგი უცხო ქვეყნის საბადოების მაგალითზე.	XIII საერთაშორისო კონფერენცია, 2014წ., 15-21 სექტემბერი. თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
8	მაღალაშვილი გ, კელეფტრიშვილი შ.	ეულკანიზმის ინტესივობასთან ქემოგენური კირქვების მსხვილი მასივების ფორმირების საკითხისადმი.	XIII საერთაშორისო კონფერენცია, 2014წ., 15-21 სექტემბერი. თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
9	სულაძე ა.	ნასლანიკაშივლის სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ	სსიპ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნ-ტის კავკასიის მინერალური ნედლეულის ა.ა.თვალჭრელიძის სახ. ინ-ტის გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნანი ასლანიკაშივლის

			სსონისადმი მიძღვნილი კონფერენცია თემაზე "აღმოსავლეთ საქართველოს ღრმად დაძირული მეზო-კაინოზოური ნალექების ნავთობგაზიანობის პერსპექტივების შეფასების საკითხები". 2014წ., 17 ოქტომბერი. თბილისი. გვ.8.
10	სულაძე ა.	ორგანული ნივთიერებებისა და ქანების კატაგენეზის შეფასება	სსიპ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნ-ტის კავკასიის მინერალური ნედლეულის ა.ა.თვალჭრელიძის სახ. ინ-ტის გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნანი ასლანიკაშვილის სსონისადმი მიძღვნილი კონფერენცია თემაზე "აღმოსავლეთ საქართველოს ღრმად დაძირული მეზო-კაინოზოური ნალექების ნავთობგაზიანობის პერსპექტივების შეფასების საკითხები". 2014წ., 17 ოქტომბერი. თბილისი. გვ.13.
11	სულაძე ა., იორაშვილი ვ., კილასონია ზ.	დანალექი და ეულკანოგენურ-დანალექი ქანების გარდაქმნის ხარისხის შეფასება სტადიალური ანალიზის გამოყენებით.	სსიპ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნ-ტის კავკასიის მინერალური ნედლეულის ა.ა.თვალჭრელიძის სახ. ინ-ტის გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნანი ასლანიკაშვილის სსონისადმი მიძღვნილი კონფერენცია თემაზე "აღმოსავლეთ საქართველოს ღრმად დაძირული მეზო-კაინოზოური ნალექების ნავთობგაზიანობის პერსპექტივების შეფასების საკითხები". 2014წ., 17 ოქტომბერი. თბილისი. გვ.14.
12	ვეზირიშვილი ქ., გელევანიშვილი თ.	"საქართველოს გეოთერმული წყლების თანამედროვე მდგომარეობის ანალიზი და პერსპექტივები".	XIII საერთაშორისო კონფერენცია "ენერგორესურსების გამოყენების პარადიგმები", 2014წ., 15-21 სექტემბერი. თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
13	ჩიქავა ლ.	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია – "ეროვნული ეკონომიკის	2014 წ. 17 ოქტომბერი, თბილისი

		განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ”. მოხსენების თემა – “სადისკუსიო ქართული ეკონომიკური ტერმინების შესახებ”	
14	ჩიქავა ლ.	ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია – “ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები”. მოხსენების თემა – “საქართველოს მოსახლეობის კვების რაციონი და მოკვდაობა”	2014 წ. 22-28 ივნისი, თბილისი
15	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ერთობლივი სამეცნიერო კონფერენცია – “საქართველოს მოსახლეობის კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფა და სასურსათო უსაფრთხოების პრობლემები”. მოხსენების თემა – “საქართველოს მოსახლეობის არარაციონალური კვების კორელაციური კავშირი მოკვდაობასთან”	2014 წ. 16 ივლისი, თბილისი
16	მეტრეველი მ.	საკრუიზო და საზღვაო გადაყვანების საკანონმდებლო ბაზა	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის I რეგიონალური სიმპოზიუმი „საკრუიზო ტურიზმი –

			მსოფლიოგამოცდილება და მისი განვითარების პერსპექტივები შავი ზღვის რეგიონში“, ქ. ბათუმი
17	მეტრეველი მ.	ტურიზმში საკუთარი წიგნების საავტორო სტენდი და პრეზენტაციები	კავკასიის საერთაშორისო ტურისტული გამოფენა-ბაზრობა „CTF 2014“, ქ. თბილისი
18	მეტრეველი მ.	ტურიზმში საკუთარი წიგნების საავტორო სტენდი და პრეზენტაციები	ბათუმის საერთაშორისო ტურისტული გამოფენა „ექსპობათუმი 2014“, ქ. ბათუმი
19	მეტრეველი მ., დევიძე ე.	ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიმართულებები (ტურიზმის შესახებ ჰააგის დეკლარაციის დასკვნებსა და რეკომენდაციებზე დაყრდნობით),	The 9th Silk Road International Conference on Business, Economics, International Relations and Education, ქ. თბილისი
20	მეტრეველი მ., გოგორიშვილი ი.	Prospects to improve the tourist market operation in Georgia	ამსტერდამის გამოყენებით მეცნიერებათა უნივერსიტეტის, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტისა და კავკასიის უნივერსიტეტის ერთობლივი საერთაშორისო კონფერენციის – Georgian Tourism Summit, ქ. თბილისი
21	მეტრეველი მ., გოგორიშვილი ი.	საქართველოს ტურისტული ბაზრის განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის საინჟინერო-ეკონომიკის დეპარტამენტის ეკონომიკური განვითარების და მისი სამართლებრივი უზრუნველყოფის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენციის – IEC 2014, „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს და ხვალ“, ქ. თბილისი
22	ახვლედიანი ნ., მეტრეველი მ.	საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი და პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე	ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახ. უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „გლობალიზაცია და სტატისტიკა“, ქ. თბილისი
23	ხასია ი.,	მსოფლიო ტურისტული	ქუთაისი უნივერსიტეტის

	მეტრეველი მ.	მეცნიერების გენეზისი	საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია: “ეკონომიკა, ტურიზმი და საინფორმაციო ტექნოლოგიები ქვეყნების განვითარებაში: გამოწვევები და პერსპექტივები“
--	--------------	----------------------	---

ანოტაცია

1. კომპლექსურად განხილულია უკანასკნელ წლებში სასურსათო უსაფრთხოების პრობლემები. ნაჩვენებია, რომ სასურსათო უსაფრთხოება დიდ რისკებთან არის დაკავშირებული. სურსათზე მოთხოვნილების 75-80% იმპორტული პროდუქტებით ხდება. შემოთავაზებულია რეკომენდაციები იმპორტზემცველი პროდუქციის წარმოების გადიდებისა და საექსპორტო პროდუქციის ზრდის სტიმულირებისათვის.
2. მოხსენებაში გაანალიზებულია ინტეგრაციულ პროცესებში საქართველოს ეკონომიკის მონაწილეობის ეტაპები, თავისებურებები, ტენდენციები. განხილულია ევროკავშირთან სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების თანამედროვე პრობლემები და შემოთავაზებულია რეკომენდაციები ეროვნული ეკონომიკის ტრანსფორმაციის შემდგომი გაღრმავების შესახებ. ევროკავშირთან ეკონომიკური ურთიერთობების სრულყოფასთან ერთად არგუმენტირებულადაა წარმოდგენილი წინადადებები გეოეკონომიკურ უპირატესობათა უფრო ეფექტიანად გამოყენებისათვის. საქართველოს აქვს ისტორიული შანსი გამოიყენოს ევროპა-აზიის ქვეყნების ეკონომიკური ინტერესების დაბალანსებაში მისი ახალი ფუნქცია.
3. ნიადაგების კლასიფიკაციის აქტუალური პრობლემების განხილვა საველე პირობებში.
4. მოხსენებაში განხილული იყო საქართველოს 20-მდე ტიპის ნიადაგის რეალური მდგომარეობა. ძირითადი ყურადღება გამახვილებული იყო სახნავი მიწებისა და სათიბ-საძოვრების წარმადობის ასამაღლებელ ღონისძიებებზე.
5. მოხსენებაში განხილული იყო საქართველოს ნიადაგების გეო-ეკოლოგიური თავისებურებანი.
6. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ნიადაგურ-კლიმატური ზონების დახასიათება, მიწის რესურსების საერთო მდგომარეობის ანალიზი. განხილულია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ხარისხობრივი მდგომარეობა, მათი დაცვის, ნაყოფიერების გაზრდისა და რაციონალური გამოყენების პრობლემები.
7. დადგინდა, რომ იმ შემთხვევაში, როდესაც მურა ნახშირის ფენების შემცველი ქანები წარმოდგენილია ბენტონიტური თიხებით, ნახშირი განიცდის მნიშვნელოვან ცვლილებებს, ვინაიდან ბენტონიტური თიხა, როგორც ძლიერი ადსორბენტი, ბუნებრივ ტენიანობის პირობებში ნახშირიდან შტანთქავს ორგანული ნივთიერებების ნაწილს (ჭუმუსურ მჟავებს, ფისებს და სხვა შემადგენელ ნივთიერებას) და ამით ნახშირს “აღარიბებს”; იზრდება მისი ნაცრიანობა და შესაბამისად, კლებულობს თბოუნარიანობა. ამ შემთხვევაში მიზანშეწონილია ნახშირი და მომიჯნავე “შავი ბენტონიტური თიხები” დამუშავდეს სელექციურად, რადგან ორგანული ნივთიერებით გაუღენთილი მომიჯნავე ქანები წარმოადგენს შესანიშნავ ორგანულ-მინერალურ სასუქს. ამასთან, ნახშირის დაბრიკეტების შემთხვევაში მათი გამოყენება შესაძლებელია, როგორც შემკვრელი მასალა, ხოლო მეტალურგიაში, როგორც ფხვიერი მადნების დაგუნდავების მასალა.
8. ცნობილია, რომ იურული პერიოდის ბოლოს, ცარცული პერიოდის განმავლობაში, ასევე დანიურ საუკუნეში ზღვიური და ოკეანური წყლების კარბონატულობა 35-ჯერ აღემატებოდა თანამედროვე აკვატორიების კარბონატულობას, რაც აიხსნება გულკანური აქტივობით. ამან გამოიწვია ნახშირორჟანგის შემცველობის ზრდა როგორც დედამიწის ატმოსფეროში, ასევე ზღვის წყლებში. შესაბამისად, მომატებული კარბონატულობა ხელს უწყობდა მოლუსკების ნიჟარების ზრდაში. ამით აიხსნება ის

ფაქტი, რომ ამ პერიოდის ზღვიური ფაუნის ნიჟარები გამოირჩევა სისქით და სიმკვრივით. ამავე დროს, ზღვიური ფაუნის გვიანდელ სახეობებს აქვთ შედარებით თხელკედლიანი და მყიფე ნიჟარები.

9. მოსხენებაში მოკლედ განხილულია გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნასლანიკაშვილის სამეცნიერო მოღვაწეობა 1968-2013 წწ. განმავლობაში ორგანიზებული ნივთიერებისა და დანალექი ქანების კატაგენეზის კვლევებს სფეროში და აგრეთვე პალეოანტროპოლოგიის პალეოეკოლოგიისა და პალეოკლიმატოლოგიის დარგში.
10. მოსხენებაში მოკლედ მოცემულია დანალექი ქანების პოსტდიაგენეტიკური მეტამორფიზამდე გარდაქმნის ხარისხის შეფასების საკითხები.
11. მოსხენებაში მოცემულია აღმოსავლეთ საქართველოს დანალექი და ტუფოგენური კოლექტორების კლასიკური ვიტრინიტომეტრიის მეთოდებითა და მიკროსკოპის ქვეშ დეტალური პეტროლოგიური კვლევებით შესწავლის შედეგები.
12. მოსხენებაში მიმოხილულია საქართველოს ენერგეტიკული სექტორის თანამედროვე მდგომარეობა, არსებული პრობლემები და განსაზღვრულია გეოთერმული წყლების, როგორც ალტერნატიული რესურსის როლი საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკულ კომპლექსში.
13. გამახვილებული იყო ყურადღება იმაზე, რომ ისე, როგორც ცუდი მასალისგან ვერ აშენდება კარგი ნაგებობა, გაუმართავი ტერმინებით ვერ შეიქმნება კარგი მეცნიერული (და არა მარტო მეცნიერული) ნაწარმოები. ამის საილუსტრაციოდ რეკომენდებულ იქნა ტერმინები: “აქციონერული საზოგადოება”, “დამატებული ღირებულება”, “ეკონომიკური პოლიტიკა”, “შრომის მწარმოებლურობა” და ა.შ., ნაცვლად ტერმინებისა “სააქციო საზოგადოება”, “დამატებითი ღირებულება”, “ეკონომიური პოლიტიკა”, “შრომის ნაყოფიერება” და ა.შ.
14. დასაბუთებული იყო კვების რაციონის, ანუ სასურსათო პროდუქტების თითოეული ჩვენთაგანის მიერ განსაზღვრული ფიზიოლოგიური ნორმების შესაბამისად მოხმარების გაკვლევა მოკვდაობის მაჩვენებელზე და ამ მხრივ საქართველოში არსებული არასასურველი მდგომარეობა.
15. შესაბამისი ფაქტობრივი მასალის გაანალიზების საფუძველზე, მოსხენებაში ნაჩვენებია იყო არარაციონალური კვების ადგილი და როლი მოსახლეობის მოკვდაობის, განსაკუთრებით ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობის მაჩვენებლის ფორმირებაში. ასევე გამახვილებული იყო ყურადღება იმაზე, თუ რა ნეგატიური შედეგები მოსდევს გენომოდიფიცირებული პროდუქციის მასობრივ მოხმარებას.
16. საკრუიზო საქმე რეგულირდება სპეციალური რეგიონული და საერთაშორისო შეთანხმებებითა და კონვენციებით. ნაოსნობის მთავარი დოკუმენტია საზღვაო უფლებათა კონვენცია, რომელიც მიღებულია გაეროს მიერ 1982 წ. 10 დეკემბერს მონტე-ბეიში (იამაიკა). კონვენცია ადგენს მთელი საზღვაო სივრცის (ზღვის თავზე, ზღვის ზედაპირზე, წყალქვეშ და ზღვის ფსკერზე) ყოვლისმომცველ რეჟიმს. 1982 წელს გაეროს კონფერენციაზე მიღებულ იქნა საზღვაო სამართლის ძირითადი დოკუმენტი - კონვენცია „საზღვაო სამართალი“, რომელსაც საქართველო შეუერთდა 1996 წლის 21 აპრილს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1995 წლის 9 სექტემბრის 562 დადგენილებით. 1929 წ. მიიღეს კონვენცია ზღვაზე ადამიანების სიცოცხლის დაცვის შესახებ (შ შ), უკანასკნელი კონვენცია მიღებულია 1974 წელს. კონვენციებისა და სხვა საერთაშორისო შეთანხმებების თანახმად გათვალისწინებულია მოთხოვნები ხომალდის კონსტრუქციის, ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის, სამაშველო საშუალებების, კავშირის საშუალებების მიმართ. საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, საზღვაო დარგის ტექნიკურ რეგულირებას ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო, რომლის საქმიანობა ეყრდნობა საქართველოს საზღვაო კოდექსს.
19. ტურიზმზე გაწეულ ხარჯებს მოაქვს პირდაპირი შემოსავალი, რადგან ის მოიცავს

ეკონომიკის მრავალ სექტორს - ქმნის პირდაპირ და არაპირდაპირ დაკავშირებულ დარგებში სამუშაო ადგილებს, უზრუნველყოფს უცხოური ვალუტის შემოდინებას, სახელმწიფო შემოსავლებს, ხელს უწყობს მცირე ბიზნესის განვითარებას იმ რეგიონებში, რომლებსაც სხვა სავაჭრო ან სამრეწველო ბაზარი არა ქვს და ა.შ. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტატეგიულ მიზნებსა და გრძელვადიან პერსპექტივებს წარმოადგენს: საქართველოს ეკონომიკის ზრდა ტურიზმის განვითარებით და ქართული ტურისტული პროდუქტისათვის გლობალურ ბაზარზე კონკურენციული უპირატესობის შექმნა. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, დარგის განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებებია: შიდა ტურიზმის განვითარება; შემომყვანი ტურიზმის ხელშეწყობა და სტიმულირება; ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება; კადრების მომზადება და გადამზადება; საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა და ევროკავშირის კანონმდებლობასთან მისი ჰარმონიზაცია; საქართველოს, როგორც ტურისტული ქვეყნის, იმიჯის შექმნა და პოპულარიზაცია როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე ქვეყნის გარეთ.

20. ტურიზმის ეკონომიკური პოლიტიკა საჭიროებს სისტემური მიდგომის საფუძველზე შემუშავებასა და მდგრადი განვითარების კონცეფციაზე დაფუძნებას. ყოველივე ეს გულისხმობს არსებული პოტენციალის გამოყენების ეფექტიანობის ზრდას - დარგის ინტენსიურ განვითარებას. რასაკვირველია აღნიშნულმა პროცესებმა შესაძლებელია სერიოზული ზიანი მიაყენოს გარემოს, რაც ტურიზმის განვითარების პოლიტიკის მიზნების ბუნების დაცვის პოლიტიკის მიზნებთან კონფლიქტს განაპირობებს. აღნიშნულ მიზანთა კონფლიქტი საბოლოოდ ორივე პოლიტიკის განხორციელებას შეაფერხებს. პროცესები ამ მიმართულებით რომ არ წარიმართოს აუცილებელია ტურისტული ბაზრის მიკრო და მაკროეკონომიკური ასპექტების სიღრმისეული შესწავლა და მიღებული ცოდნის საფუძველზე ეკონომიკურ-პოლიტიკური გადაწყვეტილებების მიღება.

საქართველოს ტურისტული ბაზრის დახასიათებასთან დაკავშირებით უნდა აღნიშნოთ, რომ ემპირიული მასალა, რომელიც მეცნიერებსა და ეკონომიკური პოლიტიკის გამტარებლებს სჭირდებათ ერთობ მწირი და სრულიად არადაამაკმაყოფილებელია. მიუხედავად სტრუქტურებისა, რომლებსაც ევალებათ ამ მასალის მოგროვება და დამუშავება, დღეს არსებული ტურიზმის როგორც ეკონომიკის მნიშვნელოვანი დარგის სტატისტიკა კრიტიკას ვერ უძლებს. შეუძლებელია მოიპოვო მასალა ტურისტული კომპანიების მიერ ტურპროდუქტის ნაირსახეობის, რაოდენობის, ხარისხის, სამუშაო ადგილების, ზრდის ტენდენციების, ინვესტიციების ეფექტიანობის, ფასების, პროდუქტის ღირებულებისა და სხვა მაჩვენებლების შესახებ, რომელთა საფუძველზე უნდა შემუშავდეს, როგორც მიკროეკონომიკური, ასევე მაკროეკონომიკური პოლიტიკა. ჩვენ კვლევის მიზნად დავისახეთ არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე (ვგულისხმობთ საკვლევი ობიექტის შესახებ არსებული ინფორმაციის სიმცირესა და მის სანდოობის დონეს) დავახასიათოთ საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულ იქნა: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები. კვლევის პროცესში გამოვიყენეთ საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტისა და ცალკეული ტურკომპანიების მიერ მოწოდებული მასალები.

საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე 2013 წლის მონაცემებით ფუნქციონირებს: 42 მსხვილი, 22 საშუალო და 313 მცირე ტურისტული საწარმო. საბაზისო პერიოდად მივიღეთ 2006 წელი, მონაცემები კი შესაძლებლობის ფარგლებში, წარმოვადგინეთ ცხრილების სახით.

ნაშრომში მოცემულია ორი ცხრილი, რომელთა მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია, რომ საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე შეიმჩნევა შემდეგი ტენდენციები:

- თუ არ ჩავთვლით 2009 და 2012 წლებს საქართველოს ტურისტული ბაზარი განუხრელად ფართოვდება;
- 2013 წელს მოქმედი ტურისტული სააგენტოებისა და სამოგზაურო ბიუროების

რაოდენობა ყველაზე წარმატებულ 2011 წელთან შედარებით შემცირდა 9%-ით (მსხვილ საწარმოთა რაოდენობა იგივე დარჩა საშუალო საწარმოები შემცირდა 9 საწარმოთი, ხოლო მცირე ბიზნესი შემცირდა 27 ერთეულით). ამავე დროს მიუხედავად საწარმოთა რაოდენობის აბსოლუტური შემცირებისა დეკლარირებული მონაცემებით ბრუნვის საერთო მოცულობა გაიზარდა 13%-ით და ცვლილებამ 36.4 მილიონი ლარი შეადგინა (გამოანგარიშებულია მოცემული 1 და 2 ცხრილების მონაცემთა საფუძველზე);

- საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე მონაწილე საწარმოთა შორის ბრუნვის ზრდის მაღალი ტემპი აღინიშნება საშუალო და მცირე საწარმოებში (2013 წელს 2006 წელთან შედარებით ბრუნვა გაიზარდა მსხვილ საწარმოებში 130%-ით, საშუალო საწარმოებში 248%-ით, ხოლო მცირე საწარმოებში 1575%-ით);
 - მცირე საწარმოთა სწრაფი და უპირატესი ზრდა 2008 წლის საომარ მოქმედებათა შემდგომ განხორციელდა და უკავშირდება: საქართველოს ტურიზმის ბაზართან დაკავშირებულ ცვლილებებსა და მსხვილ და საშუალო საწარმოებთან შედარებით, რისკების დაბალ დონეს.
21. ტურიზმის ეკონომიკური პოლიტიკა საჭიროებს სისტემური მიდგომის საფუძველზე შემუშავებასა და მდგრადი განვითარების კონცეფციაზე დაფუძვნებას. კვლევის მიზნია არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე დავახასიათოთ საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულ იქნა: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები.
- ნაშრომში მოცემულია ორი ცხრილი, რომელთა მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია, რომ საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე შეიმჩნევა შემდეგი ტენდენციები:
- თუ არ ჩავთვლით 2009 და 2012 წლებს საქართველოს ტურისტული ბაზარი განუხრელად ფართოვდება;
- 2013 წელს მოქმედი ტურისტული სააგენტოებისა და სამოგზაურო ბიუროების რაოდენობა ყველაზე წარმატებულ 2011 წელთან შედარებით შემცირდა 9%-ით. ამავე დროს მიუხედავად საწარმოთა რაოდენობის აბსოლუტური შემცირებისა დეკლარირებული მონაცემებით ბრუნვის საერთო მოცულობა გაიზარდა 13%-ით და ცვლილებამ 36.4 მილიონი ლარი შეადგინა;
- საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე მონაწილე საწარმოთა შორის ბრუნვის ზრდის მაღალი ტემპი აღინიშნება საშუალო და მცირე საწარმოებში;
- მცირე საწარმოთა სწრაფი და უპირატესი ზრდა 2008 წლის საომარ მოქმედებათა შემდგომ განხორციელდა და უკავშირდება: საქართველოს ტურიზმის ბაზართან დაკავშირებულ ცვლილებებსა და მსხვილ და საშუალო საწარმოებთან შედარებით, რისკების დაბალ დონეს.
22. საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი და პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე.
23. მსოფლიო ტურისტული მეცნიერების გენეზისი.

ბ) უცხოეთში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მეტრეველი მ., ფაილოძე ნ.	,	, , , Материалы, XVI -
2			
3			
მოსხენებათა ანოტაციები			
,			

სტრატეგია (დარგის განვითარების კონცეფცია)

ა) საქართველოში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	სტრატეგიის სათაური	სტრატეგიის წარდგენის დრო და ადგილი
1	ჭითანავა ნ.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების პრობლემები და მათი გადაწყვეტის ძირითადი მიმართულებები	სტრატეგია (110 გვ.) წარადგინა გენსახილველად საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულმა აკადემიამ და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ საქართველოს პარლამენტში და საქართველოს პრემიერ მინისტრთან.
<p>ანოტაცია: დოკუმენტში წარმოდგენილია 1991-2013 წლებში საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების კომპლექსური ანალიზი. ასხნილია ის მიზეზები, რომლებმაც განაპირობეს აგრარულ სფეროში ჩამორჩენა, რიგი დარგების დეგრადაცია. მოცემულია სოფლის მეურნეობისა და მასთან დაკავშირებული დარგების განვითარების სტრატეგიული მიმართულებანი. დასაბუთებულია 2020 წლამდე პერიოდისათვის სოფლის მეურნეობისათვის მდგრადი განვითარების სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება-განხორციელების აუცილებლობა – გადიდებისა და საექსპორტო პროდუქციის ზრდის სტიმულირებისათვის.</p>			

***საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები**

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგის და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	თემპუსის საერთაშორისო პროექტი LMPH -#544191 – TEMPUS-1-2013-1-PT (ბაკალავრიატი და პროფესიული მაგისტრატურა სასტუმრო მეურნეობის მართვის სფეროში) – პროფესიული მაგისტრატურის პროგრამის დირექტორი	პროფ. - ედიბერიძე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორები
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

დაწესებულება თუ საჭიროდ თვლის, შეუძლია ანგარიშში შეიტანოს სხვა, მისთვის მნიშვნელოვანი აქტივობაც.

ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იყოს ნაბეჭდი (2 ეგზემპლარად) და ელექტრონული ვერსიის (CD-დისკი) სახით.

4. ანგარიში, რომელიც არ არის შედგენილი ამ დებულების მე-3 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად, ექსპერტიზას (შეფასებას) არ ექვემდებარება და შეფასების შემაჯამებელ დოკუმენტში აღინიშნება ფორმულით „არ შეფასდა“.

ანგარიშის ტექსტის გაფორმების წესი

წარმოდგენილი ტექსტის შრიფტი უნდა იყოს - AcadNusx-რი, შრიფტის ზომა - 11, ინტერვალი (Line spacing) - 1.15,

ინგლისური ტექსტი შესრულებული უნდა იყოს შრიფტში - Times New Roman, შრიფტის ზომა - 11.

სამეცნიერო ანგარიშის ელექტრონული ვერსია წარმოდგენილი უნდა იყოს **Word 2007**-ში (CD-დისკზე).

ანგარიშის წარმოდგენის ბოლო ვადა – 25 დეკემბერი 2014 წ.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის
მეცნიერების დეპარტამენტი

ინფორმაციისთვის მოგემართეთ:

სტუ, ადმინისტრაციული კორპუსი, მეცნიერების დეპარტამენტი
III სართ. ოთახი 354

ტელ: 2365228

6523 (შიდა)

ელ. მისამართი: <http://www.gtu.ge/science>